



Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Calvinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiæ, 1595

22. Condelector enim legi secundùm interiorem hominem. 23. Video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captivantem me in lege peccati, quæ est in membris meis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

tur; nec malum perficitur, quia non eis obediunt; nec bonum, quia sunt: sed sit ex aliqua parte bonum, quia concupiscentia mala non consentitur; & ex aliqua parte remanet malum, quia vel concupiscentia. Ideo ergo Apostolus non ait facere bonum, sed adiacere, sed, perficere. Multum enim boni facit, post concupiscentias suas non ambulat: sed non perficit bonum, quia non implet quod scriptum est, Non concupiscas. Hæc Augustinus, cuius dissertationem paulò prolixius protuli, ut, quibus contra antecedens refutatio satisfacere non poterat, tanti Doctoris satisfaciatur. Quod autem Augustinus dixit, non impleri quod scriptum est, Non concupiscas, intelligendum est non quoad obligationem, sed quoad finem præcepti & doctrinæ perfectionem, sicuti sequentia statim eius verba ostendunt paulò superius à nobis citata, ideoque hoc loco non repetenda.

22. Condelector enim legi secundum interiorem hominem. 23. Video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis mei, & captivantem me in lege peccati, que est in membris meis.

CONFIRMANT hæc verba præcedentium conclusionem; totamque Apostoli computationem à versu 14. huc usque elucidant, quasi que commentario adhibito illustrant. Quod perspicuis verbis explicat

tem Augustinum audiamus: Lex bonum dicitur volenti facere: adiacet autem malum ex concupiscentia.

entia, cui non consentit qui dicit, Iam ego non
 quovis illud. Apertius autem quod sequitur vtrumque
 declarat: Condelector enim legi Dei secundum inte-
 rioris hominem: video autem aliam legem in mem-
 bris meis. Et alio in loco: Ista condelectatio legi
 Dei secundum interioris hominem de magna venit
 nobis gratia Dei. In ea quippe condelectatione in-
 terior noster homo renouatur de die in diem, cum in
 ea proficit perseveranter. Non enim timor est tor-
 quens, sed amor libens. Ibi sumus veraciter liberi,
 ubi non delectamur iniuri. Verum illud quod ait,
 Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi
 mentis mea, ipsa est, de qua loquimur, concupis-
 centia, lex peccati in carne peccati. Hic sunt ergo
 illa duo de quibus antea obscurius dixerat,
 Non quod volo bonum, hoc ago; sed quod odi ma-
 lum, illud facio: vnum, quod vult bonum, & non
 vult malum; alterum, quod non facit
 bonum, sed malum. Quod vult bonum, &
 non vult malum, est interior homo, & lex
 mentis, quae condelectatur legi Dei dicenti,
 Non concupisces. Haec enim lex mentis, hic in-
 terior homo, vult hoc bonum quod lex di-
 cit, videlicet, non concupiscere, sed omni con-
 cupiscentia carere. Non vult etiam ma-
 lum quod lex prohibet: non vult concupis-
 cere. Quod verò non facit bonum, sed ma-
 lum, est lex membrorum quae semper concupis-
 cit malum, & repugnat legi mentis delecta-
 tae in bono, volentique non concupiscere;
 & sic repugnat, ut eam captivum in lege peccati,
 id est,

De nupr.
 & concup.
 libro 1.
 cap. 10.

Paulus se-
 ipsum ex-
 plicat.

id est, faciat eam concupiscere, & motus
 concupiscentiæ obnoxiam; si illa verba
 captiuantem me, intelligas de toto homine
 vt ita sensus sit, interprete Augustino
 captiuantem me, id est, captiuare conantem, & a
 consentiendum implendumque cogentem, aut potius
 (quod non habet controuersiam) captiuantem secun-
 dum carnem, quam nisi teneret carnalis concupis-
 centia, quam legem peccati vocat, non visqueret
 vllum illicitum desiderium, cui mens obedire non vo-
 beat, commoueret. Lex ergo membrorum re-
 pugnans legi mentis, captiuat hominem
 stum in lege peccati, quatenus facit eum
 inuitum concupiscere, prauos motus ac pro-
 ua desideria habere quæ habere nollet. Post
 tamen illud, captiuantem me, non de toto ho-
 mine, sed de sola carne optimè intelligi
 quod his verbis explicat Augustinus: Quam
 paulò superiùs & ipse Apostolus Paulus, quo-
 modo rectè potuerit de carne sua dicere, captiuantem
 me, satis euidenter aperuit. Cùm enim dixisset, non
 enim quia non habitat in me, id ipsum exponens ad-
 iunxit & ait, hoc est, in carne mea, bonum. Hæc ergo
 captiuatur sub lege peccati, in qua non habitat bo-
 num, hoc est, caro ipsa captiuatur. Carnem autem
 nunc appellauit, vbi est morbidus quidam carnis
 affectus, non ipsam corporis conformationem. Hæc
 ille. Rursum alio in loco: Sicut illa duo, ego
 autem carnalis sum, & venundatus sub peccato, et
 posuimus propter carnem adhuc corruptibilem dicitur
 sic & hoc potest intelligi, vt, captiuantem me, dicitur

De nupt.
 & concup.
 lib. 1. c. 30

Lex mem-
 brorum
 quomo-
 do capti-
 uat iu-
 stum.

Ibidem
 cap. 31.

Contra 2.
 epist. Pel.
 lib. 1. cap.
 10.

in carne, non mente; motione, non consensione; & ideo captiuantem me, quia in ipsa carne non est aliena natura, sed nostra. Sicut ergo exposuit ipse Apostolus quid dixerit, Scio quia non habitat in me, hoc est, in carne mea, bonum; sic iam ex illius expositione hunc locum debemus accipere, tanquam dixerit, captiuantem me, hoc est, carnem meam, in lege peccati qua est in membris meis. Hæc iterum ille. Vtrumq; autem illud, captiuantem me, intelligas, siue quòd mens ipsa captiuetur, siue quòd sola caro; illa captiuatio sub lege peccati nihil amplius dicit, quàm concupiscendi prauosque motus & praua desideria habendi necessitatē inuitabilem, quamdiu sumus in corpore mortis huius, id est, in hoc mortali & corruptibili corpore. Hæc autem captiuatio in lege peccati, seu carnis, seu ipsius mentis, non impedit mentem & interiorem hominem condelectari legi Dei, velle non concupiscere, ideoque multò magis multoque certius concupiscētis ipsis non obedire, nec velle vnquam obedire. Qui enim non vult concupiscere, & hoc ipsum ægerimè fert quòd vel concupiscat, primosque mali motus sentiat, multò fortius ipsis concupiscētis obedire non vult. Idcirco enim vellet non concupiscere, ne illi aliquando obrepat consensus in malum. Talem hinc seipsum & in sua persona iustos omnes in Christo regeneratos describit Apostolus, qui ab ipsa etiam concupiscentia abhorrent, qui, iuxta quod

Captiuatio seu mentis seu carnis non impedit veram iustitiam.

D d lex

lex dicit, vellent omnino non concupiscere & legi vetanti ipsum concupiscere condempnantur secundum interiorem hominem Dei videlicet gratia renouatum. Sic mentes habent liberam ab omni consensione in malum, licet carnem gerant captiuam ad concupiscendum id quod malum est.

Calvinus
lucē verbi
Dei extin-
guit.

Quid hic Calvinus in tam dilucida Apostoli explicatione? Iterum tenebras offundit, & lucē verbi Dei extinguit. Ideo (inquirit) Paulus ait se captiuū à carne sua vinciri, quia quod titillatur adhuc prauis concupiscentijs & committitur, id coactio est respectu spiritalis desiderij quod prorsus resistit. Verum quidem hoc est, non est totum quod Paulus dicit. Non tantum coactionem docet ex parte carnis quod spirituale desiderij resistit, quod nihil aliud est quam legem mentis repugnare legi membrorum sed præterea docet, legem mentis condempnatam legi Dei, id est, non velle prauis concupiscentijs titillari, ideoque multò magis non velle illis consentire aut obedire, in quo consistit

Iustitia
Christiani
hominis.

Christiani hominis iustitia: cuius hominibus acerrimus Calvinus eam penitus hoc loco silentio inuoluere voluit. Nec inuoluere silentio contentus, eam penitus fermento suo pessimo corrumpit. Pone enim iterum in eadem homine mente carnē & spiritum, & liquidissimam hoc loco Apostoli distinctionem confundit. Sic enim scribit: *Notanda est diligenter hoc loco acceptio interioris hominis & membrorum: quam plurimum*

ade intelligerent, ad hunc scopulum impegerunt. In-
 terior igitur hominō anima simpliciter dicitur, sed
 spiritalis eius pars, quæ à Deo regenerata est. Mem-
 brorū vocabulum residuam alteram partē significat.
 Nam ut anima est pars excellentior hominis, corpus
 inferior; ita spiritus superior est carne. Hac ergo ra-
 tione, quæ spiritus locū animæ tenet in homine, caro
 autem, id est, corrupta & vitata anima corporis,
 inferioris hominis, hæc membrorum nomen obti-
 net. Hec ille. Magna est huius hæretici im-
 pudentia, magna & effrons audacia; plane-
 que talis, quæ omnes suos lectores quasi fon-
 gos & stipites futuros existimans, illis in os
 & faciem apertè illudit. An non aperta illu-
 sio est, ponere carnem in anima, membra in
 mente? An non ipsi Apostolo illudit, qui di-
 stinxit disertissimis verbis legem membro-
 rum à lege mentis? Inuenio (inquit) legem in
 membris meis, repugnantem legi mentis meæ. Si lex
 membrorum repugnat legi mentis, nec mēs
 nisi in anima est, vel potius ipsa anima; quo-
 modo dicit Calvinus quod residua pars anima
 membrorum vocabulo significatur? An vna ani-
 mæ pars alteri repugnat? Planè, ait Calvinus,
 quia vna pars animæ regenerata est, & illa vocatur
 spiritus, altera pars non regenerata (nam hoc ad-
 iungi necesse est) membrorum vocabulum sortitur.
 Qualis hæc profana & inaudita verborum
 nouitas? Ergo anima à Deo regenerata, tota
 non regeneratur? Ergo homo à Deo iusti-
 ficatus, qui non nisi ex parte animæ iustifica-

Caluini
 impuden-
 tia singu-
 laris.

Anima
 tota nec
 regenera-
 tur, nec
 saluatur,
 iuxta Cal-
 uinum.



tur (iustitiæ quippe capax corpus non est) ab
vna parte iustificatur, ab altera non? Tal
ergo iustificato ex hac vita decedente, an
vna pars animæ ad superos euolabit, altera
inferos descendet? vna beatitudinis particeps
erit, altera gehennæ pœnis cruciabitur? Si enim
nisi vna pars regeneratur, profectò nisi vna iustifi-
catur, profectò nisi vna saluatur. An non suos
lectores stipites & fungos putauit Calvinus, qui
hæc tam aperte absurda non aduerterent?

Caluinianæ doctrinæ absurda.

Deinde, si caro in regeneratis est anima
vitiata & corrupta, quid erit in eisdem ipsa
caro propriè dicta, & carnis propriè dictæ
sensualitas? In regeneratis aut purgatur
sensualitas, aut non purgatur. Si purgatur,
anima felicior sensualitas est, quæ non nisi
ex vna sui parte purgatur. Si non purgatur,
quo illam nomine vocabimus, vt ab altera
carne, quæ pars animæ vitiata est, eâ distin-
guamus? Aut fortè in regeneratis nulla est
sensualitas carnis propriè dictæ, sed à carne
in animam tota transiuit, vt in eius parte
non regenerata resideret? Quis talia absur-
da, nisi in schola Caluini, audiret? Quis ig-
norat in tota Apostolica Scriptura, spiritum
à carne, mentem à membris, interiorem ho-
minem ab exteriori ita distingui, vt non vnus
rei partes diuersæ, sed res essent ipsæ diuersæ,
quarum vna alteri imperaret, & vna contra
alteram

alteram incessanter bellum gereret? Quod
 aduertens S. Augustinus, ita scribit: *Ego sum*
in carne, ego sum in mente: sed magis ego sum in
mente quam in carne. Mens enim regit, caro regitur:
et magis sum ego in eo quod rego, quam in eo in quo
regor. Rursum: Ex parte meliori spiritualis sum,
ex parte inferiori carnalis. Quæ melior, nisi ani-
ma? quæ inferior, nisi caro proprie dicta? An
etiam ex anima & carne tanquam duabus in-
tegris compositi partibus constare totum
hominem negabit Calvinus? An ex sola ani-
ma eum constare dicet, quarum vna pars ip-
sa caro sit?

Sed hic Calvinum suum iuuare Beza vo-
 luit. Græcos enim Patres à Pelagianis non
 vexatos reprehendit, quòd *discrimen hominis*
exterioris & interioris, spiritus & carnis, in distri-
butione facultatum hominis, mentis & carnis, su-
terioris ac inferioris rationis, consistere docuerint.
 Atqui Augustinus à Pelagianis exercitatissimus
 idem clarissimè docuit loco iam ac
 verbis postremò citatis. Et hoc sensu Apo-
 stoli verba intellexit atque exposuit, qui-
 bus dixit: *Mente seruo legi Dei, carne autem legi*
peccati. Sed nec Augustinus nec Græci Patres
 de homine Christiano & regenerato lo-
 quentes, mentem aut superiorem rationem
 pro naturali tantùm hominis facultate acci-
 piunt, quando illis vocabulis interiorè ho-
 minem aut spiritum (quatenus carni & exte-
 riori homini opponitur) designant: sed men-

D d 3 tem

Verf. 22.
 cap. 7. ad
 Rom.
 Interioris
 & exterioris
 hominis
 distinctio.

2. Cor. 4.
16.

rem Dei gratia illustratam atque adiutam
superiorem quoque rationem spiritualibus
Deo donis exornatam. Sed quid Patrum
iudicium quærimus hac in re? An non Apo-
stolus exteriorem hominem & interiorem sic
alibi opponit, ut ille carnem ab anima dis-
tinctam, hic verò ipsam propriè animam &
superiorem rationem significet? Sic enim
scribit: *Licet is qui foris est noster homo corrup-
tur, tamen is qui intus est renouatur de die in diem.*
Hic disertè hominem exteriorem pro ipso
corpore & carne ab anima distincta accipit,
varijs afflictionibus vexatum & infirmatum.
interiorem verò hominem pro ipsa anima
nouas quotidie gratiæ vires, nouum decus
resumentem; ut afflictiones illas fortius to-
leret, ac tolerando purior reddatur. Non
fuit huius loci oblitus Calvinus. Quid ergo
respondet? *Alio (inquit) sensu capitur exteri-
or homo 2. ad Cor. 4. 16. sed presentis loci circumstan-
tia, quam posui expositionem necessariò exigat. Sed
quæ est hæc huius loci circumstantia? aut
quare illa talem expositionem necessariò
exigat? Neutrum dicit, neutrum demonstrat,
neutrum probat. Sola assertione vitur, tanta
impudentia, quanta vix dici potest. Sicite-
rum Apostolo, sic suis lectoribus perfida
fronte illudit. Sed & illa singularis quoque
impudentia est, quòd ait, *acceptiorem interi-
oris hominis & membrorum, plurimos, quam multi
intelligerent, ad hunc scopulum impigisse.* Impigisse
ergo*

Caluini
singularis
impuden-
tia.

ego Augustinus, impegunt omnes hactenus interpretes; impegit & Paulus ipse, qui acceptionem à Caluino impugnatam alio in loco fecutus est. Sanè sicut Arianus aliquis diceret, *Hæc verba, Verbum caro factum est, plu.* Ioan. 1. rimi malè intelligentes, ad hunc scopulum impegunt, vt Christum esse filium Dei naturalem crederent; aut Pelagianus aliquis diceret, *Illa verba, Gratia salui facti estis ex fide, Ephes. 2. & hoc non ex vobis, Dei enim donum est,* plurimi malè intelligentes, ad hunc scopulum impegunt, vt fidem donum esse Dei existimarent; aut Manichæus aliquis diceret, *Illa verba, De filio Dei ex semine David secundum carnem, Rom. 1.* plurimi malè intelligentes, in hunc scopulum inciderunt; aut postremò quilibet hæreticus ad diuinæ Scripturæ verba suis hæresibus apertè repugnantia diceret, plurimos, illa verba malè intelligentes, ad illum scopulum impegisse. Quàm enim clarè & perspicuè ex Scripturis citatis Christus verus Dei filius, & simul verus ac naturalis homo, fide, que verum Dei donum contra prænomina- tos hæreticos probatur; tam clarè & perspicuè lex mentis & homo interior, totam hominis regenerati animam; lex verò membrorum captiuans in lege peccati, hominè exteriorè & corruptibile hoc corpus concupiscètijs & vitijs obnoxiiū significare, ex his Pauli verbis probatur. Sed solet Caluinus,

Caluini
arteb.

Dd 4 maxi

maximam verborum confidentiam, audaciam, impudentiam adhibere.

25. Itaque ipse ego mente seruo legi Dei, carni autem legi peccati.

Conclusio & epilogus totius disputationis est de statu hominis regenerati in corpore mortis huius adhuc constituti, quo se liberari postulat, & donec liberetur miserum se agnoscit. Mortem corporis (ait Calvinus) vocat massam peccati, vel congeriem ex qua totus homo conflatus est: nisi quod in Paulo tantum manebant reliquia peccati, quarum vinculis captivus detinebatur. Præposterè rursus & inepitè si enim reliquijs peccati adhuc captivus detinebatur Paulus, & hæ reliquie animam ac mentem eius occupabant, vt in præcedentibus explicauit; falsum erit quod Paulus statim concludit: *Mente seruo legi Dei, carni autem legi peccati.* Et quid ni? dicit Calvinus.

Hæc enim exceptione, (carne autem legi peccati) detur se ita esse Deo addictum, vt reptans in terra multis sordibus inquinetur. Hæc est impuri hæretici impura blasphemia. Paulus, cuius conversatio in celis erat, iuxta Calvinum reptat in terra, qui in simplicitate & sinceritate Dei, & non in sapientia carnali, sed in gratia Dei conversatus fuerat hoc mundo, & in quo Christus vivebat, iuxta Calvinum multis sordibus inquinatus est. Quomodo ergo cupiuit Paulus dissolui & esse cum Christo, vtique in cælo, quò nihil coinquinatum intra-

Caluin in Paulum maledicentia.

Philipp. 3. 20.

2. Cor. 1. 12.

Gal. 2.

Philipp. 1. 23.

Apocal. 21. 27.